

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Szechenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSEK,

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kszektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Féldévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hírdetési díj:

Ot-hasábsopitisor egyszeri beigtetésért 5k.
Bélyegű minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttór 4 hasábsopitisorért 20 kr.

Hírdetést vagy reclamat magában foglalt
udonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szombat, Május 12.

93. szám.

Amhez Trefort a miniszter kellett.

(T.) Trefort is azok közé az emberek közé tartozik, kit kora nem képes megérteni. Dicsőítik ugyan agyba-főbe, — hiszen ahoz csak miniszterség kell, — de soha sem arról az oldalról, melyről megérdemelné, hanem összevissza s a nagy összevisszaságban olykor valódi érdemeire is ráakadnak. Aki azért dicsőíti, mert közoktatásunkat kitűnővé tette, azon a bölcs öszember legfelebb is mosolyog. Aki azért dicséri, mert resszortjában részrehajlatlan, az ősz bölcs azon is csak mosolyog és azt kérdi magában: Hol van ma egy olyan ember? Hanem aki azért dicséri mert közoktatásunk jövődjére erejének tervrajzát megvetette, a fák és utak helyét kizövekelte s oly eszmemagvakat hintett el, melyek valaha enyhe menhelyet nyujtanak egy új nemzedék csemetéinek, az körülbelül közel jár a tüzhelyhez. De hogy a mai közoktatás egyéb volna mint csesemőkor, hogy az ezer-féle iskolakönyvek Labirintjében az egyenes utat már is kivethető lenne: az ehimera. Ilyen tanári apparátussal csak éppen, hogy mozoghatunk. Mert ezer és ezer tanárt és mind hivatottat, csak ugy a földből teremteni elő, nem emberi erőhöz mért művelet. Ez a tanári kar még nem erdő, csak cözvek, jelzése a helynek, hol terebélyes erdő lésszen valaha, és Trefort tudja azt legjobban, hogy amely pálya legtágasabb szabadelvűséget követel, az a tanári pálya, s hogy tanári karunk, — tisztelet a kivételeknek, de többnyire lebilincselts rabszolgája a formáknak, minden önállóság nélkül, mint a milyen minden, ami kezdetleges, szárnypórbálgatás, de még nem röplés.

Ezzel ugyan darázs-fészekbe nyultam, de azon beszéd után, melyet Trefort a szellem szabadságról az akademiában tar-

tott, megmertem tenni. Én így gondolkodom, ilyennek látom a helyzetet és kimerem mondani. Akinek nem tetszik, tegyen róla, ezáfoljon meg, ezer késséggel felveszek e téren bármely polemiait. Tisztázzuk az eszméket, de a guba alatt mutogatott ököl nem imponál.

Igen is, ami a Trefort nagyra temett lelkeinek legkétségtelenebbébb kisugárzása, az legutóbbi akadémiai beszéde volt, mely nyíltan jelzi, hogy sokat gondol, amit nem mondhat el, és sokat tenne, amit nem tehet, mert itt Magyarországon a szellem szabadság és a szabadelvűség még csak frázis. És kimondja ezt élete alkonyán, megrovására a jelennek és utmutatására a jövőnek, kimondja akkor, mikor szabadszólásáért a nóta szerint nem árthat már neki senki: „Sem a Jászság sem a Kunság, sem az egész Magyarország, — de ha tíz évvel ez előtt szolt volna így, a szabad Magyarországon aligha ki nem rántották volna alóla a bársony széklet.

Trefortot igazán, csak az utóbbi időkben tett nyilatkozatait után kezdjük ismereni, a midőn küldetése határát már nem messzire látja s a lelke mélyén hordott, de ez ideig a nyilvánosságtól óvott gyöngyökét, egymásután hozza napfényre. Senki nem ismerheti jobban az eszme szabadság korlátoltságát hazánkban mint ő, mert nem egyszer történetelt meg vele, hogy a többféle retrograd elemmel szemben, melylyel köze volt, a portici nómát kellett jászani, most azonban felkiált: „Palota örök, vigyázzatok!”

Hát bizony homályos korszakban élünk még, már t. i. Magyarországon, holott ezt hittük a szellem szabadság hazájának. S ime a portici néma felkiált, s a szellemi rabságot jelzi. Országot, melyben megkövezik az embert oly eszmék fenyegetéseért, melyeket más országokban már tudományosan tárgyalnak

Elég egy könyvben egy szokatlan előző, egy még nem tárgyalt eszméről, hol olvasatlanul elitéljék az egész művet avagy meg se merjék említeni. Amely országban egy elterjedt lap a királyi ügyészt figyelmezteti egy regényre mert az a szocializmust meri tárgyalni, s a figyelmeztetés még csak közmegebotránközást sem szül, az az ország bizonytalannak az eszmék szabadságának országa.

És hogy erre a nemzetet figyelmeztesse, arra egy Trefort kellett. És ha egész életének szerepe erre az egy figyelmeztetésre szorított volna, már magával ezzel lelki nagyságáról tett volna tanúságot: ám de hogy megértsék, felfogják és elhigyjék neki, ahhoz Trefort a miniszter kellett!

A szeszadó javaslat elleni osztrák oppositőről a „Budapester Correspondenz“ következőket írja. Ama különböző klubokban, melyekből az osztrák képviselőház mostani többsége alakul, szokatlan izgatottság uralkodik azon közlemények miatt, melyeket a kormány a végrehajtó-bizottság tagjainak tett, különösen pedig a cseh klubban; mert e klubokban a Taaffe kormány lemondásától és egy idejűleg különösen Csehország nevezetes anyagi érdekeinek nagymérvű megsértésétől, félnek. A többség mérvadó egyénei ugyanis arról értesültek, hogy a szeszadó törvényjavaslat el nem fogadása, azon pénzhány változtatással együtt, melyeket a két pénzügyminiszter az utóbbi időben megállapított, melyek azonban az addóttel leszállítást és a contingentálási öszszeg felosztásának változtatását kizárják, és csakis a gazdasági szeszadók számára nyujtandó kedvezményezéi fokozatnak csak egy forinttal való felémleszt helyezik kilátásba, az osztrák miniszteriuma visszalépését vonná maga után, — a nélkül, hogy Magyarország gátoltnak a szeszgyasztás megadóztatása utján bevételeinek oly mérvű emelésében, a mely mértékben ez az új szeszadó törvényjavaslatban tervezve van. Magyarország a mostani szeszadó törvény változatlan fennmaradása mellett azonnal behozna egy tetemes fogyasztási adót, azon kívül pedig nem lenne a z

új czukor adó törvényjavaslatból törvény és ennek következtében Ausztria már folyó év augusztus hó elsejétől fogva nem várhatna többé jövedelmét a czukoradóból. Minthogy Magyarország kétség kívül a czukorra is kivett 15—20 irtos fogyasztási adót, — még a Magyarország és Ausztria közt minden áruforgalom teljes szabadságát biztosító kiegyezési törvény szigorú megtartása mellett is, majdnem elháríthatatlan nehézségek támadnának az osztrák szesz- és czukor Magyarországra való behozatalánál; mivel különösen a nagyobb városok a fogyasztási adó-sikkasztás megakadályozása végett a legszigorubb, az osztrák behozatalra nézve könnyen gátló ellenőrzési intézkedéseket fognak alkalmazni. Ezen fejtegetések, valamint azon változhatatlan tényre való utalás, hogy a magyar kormány a szeszadótörvényjavaslatnak további módosításaira semmi körülmények között rá nem bírható, különösen a morva és cseh képviselőket arra indította, hogy legyel társaikat azon nagy felelősségre figyelmeztessék, melyet ezek a szeszadó törvényjavaslatl szemben tanúsítottak eddigi ellenzéki magatartásukkal elvállaltak. A lengyel képviselők azonban hasonló fejtegetésekkel szemben mindaddig tartózkodók s arra utalnak, hogy a czukoripar érdekeinek megóvása nem az ő feladatuk. Felűnt, hogy a magyar pénzügyi bizottság eliminálta a szabad szeszfőzésre vonatkozó határozmányokat, mert itteni képviselői körökben azon véleményen voltak, hogy e kedvezmény csak a számos magyar, ugy nevezett vidéki szeszadók érdekében lett felvéve Ausztriában e határozmány csak az alpesi tartományok, különösen Tirol egyes vidékeire nézve bir fontossággal és lehetséges, hogy a tirol és voraribergi képviselők szavazatukat ezen intézkedés megtartásától fogják függővé tenni, feltéve, hogy egyáltalán szavazásra kerül a szeszadótörvényjavaslat a képviselőház teljes ülésében.

Országgyűlés.

Budapest, május 11.

A főrendiház, mai ülésében három törvényjavaslatl foglalkozott s mindhármát el is fogadta. Behatóbb vita egyik törvényjavaslatnál sem fejlődött ki, de azért több oldalról hozzászóltak a tárgyakhoz. A tartalékosoknak és póttartalékosoknak béke idején tényleges szolgálatra kivéte-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A „jó-szív“ bazarja.

[Budapest, Máj. 10.]

(Sz.) Áldozó esztörtökön nyílt meg a jótékony nagy és szép vásárja. Olyan ünneppon, mely már nevével is int a felebaráti szeretetre: mikor sok a szenvedő, legyen áldozó is sok!

A női báj, lelemény és izlés különben is olyan széppé teszik e három napos vásár alatt a városligeti iparsarnok elkörtött közepreszt, hogy ily környezetben nehány forintot vízkárosultaink javára elkölteni bizony nem valami nagy áldozat.

Künn a napfény nem viselkedett valami különös udvariassággal a szépek nagy vállalata iránt. A lég hűs volt, eső felhők mutatkoztak s nem áradt az égből ama gyönyörű verőfény, mely mellett májusban a városliget ilyenkor nagy sokaság mulató helye szokott lenni. Na de legalább az eső elmaradt.

Két óra tájban már az iparsarnok elé elegáns fogatok szállíták a bazar hölgyeit. Megnyílt a pénztár s mikor a nők elfoglalták árusátraikat, csakhamar kezdtek szállingózni a nézők és vevők is. Egy óra mulva pedig jól benépesült a csarnok s aztán óráról-órára sürübbé vált a közönség s jutott vevő bőven mindenfelé. De bizony voltak e igen olyanok is, kik inkább csak nézők voltak a sátrak körül s hallgatók a katonai zenekar előtti széksorokon.

Az első órák jövedvü adakozói közt felűnt egy nyájas arcu tábornok, ki minde-nívé elment s mindenütt tíz forintossal fizetett. Később, kivált a löverseny után, halottunk már ötven forintos szivarokról is. Egy grót pedig, (Pejacsevic s Márk), a mint mondták, fél forintos belépti jegyét is ötven forinttal fizette. Az ilyen azonban egészen önkénytes adomány volt, mert sehol nem lépték át a szabályt, mely sze-

rint: a mit adnak vead el, de sokat ne kérj! A forgalom főjegyei egyforintosok voltak.

Bélpé a csarnokba, jobbról mindjárt a már előre híres piros kofa-esemő tűnt fel. Fris gyümölcsöket, szemem szedett példányokata árult lattok két szép fiatal lány: Szász Sarolta és b. Ripp Tilda kisasszonyok, mind a ketten egyforma ruhában: fehér habos rózsaszín mosó kurta ruhában, egyszerű fehér csipkével díszítve, fejökön a la directoire sárga szalma kalap, mely bájos arcukhoz pompásan illett. Vevőjük is volt sok, hát még nézőjük mennyi.

Szemközt a tarkán kárpitozott újság csarnok áll, melynek üzletét Tarcsay Jánosné urnó vezeti. Van sok bájos kihordónője, kik gyorsan elterjesztették a „Jó-szív“ bazarjúságát, melyet a hold utcai részvény nyomda szép alakban, szép papíron, tizenkét nagy oldalon állított ki, Fenyvessy Ferencz pedig igen érdekesen szerkesztett meg. Árultak más lapokat is, például a „Jelenkor“ amaz ötven évvel ezelőtti száma hű másolatát, melyben a pesti nagy árvíz van leírva. A „Jó-szív“ azonban, frís lévén, jobban kelt, s egy-egy számával sokan pihentek meg hol itt, hol ott, olvasva belőle a József főherczeg, Trefort, Baross, b. Fejérváry, Fabiny miniszterek emlékmondatait, vagy a gr. Tisza Lajosét, („Jobb adni, mint kapni“.) Irtak e lapba mondatokat: Haynald bibornok, Gromon Dezső, Berzeviczy Albert, Hegedűs Sándor, gr. Zichy Jenő, Wahrmann Mór, sat. — Közben a lap egy oldalát a közreműködő hölgyek nevéllírásai díszítik, — Rohonczy Gida és Beöty Algonon is beálltak az első szám írói közzé. Nők szintén irtak bele többben: B-né Bajza Lenke, Gyrmathy Zsigáné, Vadnay Margit. Két arczkép is ékiti a szá-

mot: a gr. Csekonicus Jánosné és a Tisza Kálmánné. Ez utóbbi urnóról szól a temérdek verse:

„Nincs a földön ádáz viz a Tiszánál,
Pusztít, ha a vész angyala
Reá száll.
De „jó szív“-vel nyujt segélykari Tiszáné.
S kié ez az áldott jó szív?
Tiszáné!”

A bazar-lappal mindenki meg van elégedve, — vitték is haza estére olvasni.

A kiválóbb vendégek mindjárt megálltak elől a három szárnyu bor-csarnoknál, — az első asztalnál, hol Tisza Kálmáné vezette az üzletet pompás sikerrel. — Ki ne itt volna meg ott egy két pohár pezsgőt az ő egészségére? B. Bede Kovács és b. Fejérváry miniszterek, gr. Pejacsevic Miklós hadtestparancsnok, kik az első nap buzzó vásárlói közé tartoztak, lerótták ott tiszteletük s áldozatkészségük adóját. A másik két oldalszárny urnói és kisasszonyai is pompás borokkal soknak szolgáltak. Soha szeretetreméltóbb esaplárosnőket!

E csarnokon túl, közepén áll még a pompás két födelü virágsátor, tele Flóra sok színű illatos termékeivel. Gróf Zichy N. Jánosné és Petschacher Gusztávné urnók áraszták belőlük a virágokat, a kiknek csak egy tetszett.

Ezen túl valóságos Titánia berekben trónolt Harkányi Jánosné urnó, gyufák és szivartárczák fölött víve az uralmat. A berek díszét a finom vas flegóriára felűtő repkények képezték. Illett melléje a nagy medence vize s a szökőkút susogása.

Balra a nagy buffet, zöld növényekkel pompásan díszítve, valóságos Lucullus asztalát képezte. Egy adag étel csak fél forint volt, s minő ételek. A legelső konyhák mesterművei. Azután jó sőr, kávé, thea. Vendégben nem volt hiány, főleg löverseny után. Gróf Andrassy Gyuláné és Jálies Ignáczné urnók nagy bevételek őrvendtek s bájos segédek

nek: gr. Andrassy Tivadarné, Kissné Szapáry grófnő, gr. Bánffy Róza, Ádám, Schnierer, Kármán és Hanzély kisasszonyoknak, meg a többieknek volt alkalmuk hamar bele jönni a gyors kiszolgálásba.

Szembe a czukráz-bolt is — gr. Szapáry Gyuláné és Ágoston Józsefné urnó vezetése mellett — folytonos élénk forgalmat látott. A sok szép kisasszony folyvást hordta szét a fagyaltot — egy nagy adag csak hatvan krajczár. Ez már csak nem sok — jótékony cözéltre.

Csöndesebb volt a szomszéd bolt: a gr. Lónyai Béláné és Kállay Zoltánné urnó boltja. Ragyogott benne a sok szép porcellán és diszkönyv. — Hanem ezeket a ki megveszi vinni is kell. Voltak, a kik elszánták magukat. Egy udvarias fiatal gróf (Szechenyi) élénk árverést is rendezett könyvekre. Ha nem kínáltak érte eleget, a csarnok egyik urhölgye beállt közönségnek, ő ígért többet s a szép portéka megmaradt más napra. Majd jön rá vevő.

A szomszédban folyvást élénk képe volt a tombola helyiségnek. Ott főleg gr. Zichy Nándorné és gr. Pallavicini Edéné buzzólkodtak fáradhatatlanul, egész csapat fiatal kisasszonnyal, kik hordták árulni a sorsjegyeket és tombola-lapokat. A szerencse bazarán Wodianer Béláné urnó működött nagy szeretetreméltósággal. Az emelvény nyere-emény-tárgyai estére jól megtrikáltak, de maradt mára is elég. A gr. Keglevich Béla olajfestvénye gazdára talált. A „szerencsés nyere“ a 11-dik számu jegy tulajdonosa. Keresték s hogy megtalálták-e nem tudjuk.

A tombolahely mellett fekszik a két szivarbolt, melynek belseje egész kényelmes szalon berendezésű. Egyik része oldalt a Pscherer Katicza urnó vezetése alatt áll, a főtrafik pedig a b. Rudics Józsefné, kinek Hahóty Sándorné urnó és Vadnay Margit kisasszony segédkeznek. A bájos báróné arczképét egy képes lap mint szivarárusnőt már előző nap reggel közölte s ezek a példányok

les visszatartásáról, illetve behívásáról szóló törvényjavaslattól Hollán Ernő szólalt fel s azt hangsúlyozta, hogy hadseregünk békelettszáma oly csekély, hogy a bajon okvetlen segíteni kell; hadseregünk erősítése céljából megszavazza a törvényjavaslatot, bár nem helyesli, hogy oly nagy discretionális hatalom adassék a kormányának, mint a minót a törvényjavaslat involvál. — A törvényjavaslatot a felszólalás után vita nélkül elfogadta a főrendiház.

Az árverési csarnokról szóló törvényjavaslat ellen sem tett senki érdemleges kifogást. Zichy Antal ugy üdvözölte azt, mint jó kezdetet, melynek bizonyára folytatása is lesz, a mennyiben a szóló is pártolja a főrendiház közgazdasági és közlekedési bizottságának ama javaslatát, hogy az árverési csarnokok a legnagyobb számot tevő bírói kényszer árveréseknél is közhatalossági, ingó tárgyakat illető árveréseknél is igénybe vétessenek. Zichy Nándor gróf röviden kijelentette, hogy ugyane véleményhez csatlakozik, mire a törvényjavaslat egyhangulag elfogadtatott.

A halászlától szóló törvényjavaslattól: Zichy Antal szólalt föl először, kiemelve, hogy a törvényjavaslat mily nagy szükségletet elégít ki, azt javasolta azonban, hogy a törvényjavaslat ezimében tétessék ki, hogy csupán az édesvízi halászlától szóló s nem égszermind a tengeri halászlától. Zichy Nándor gróf hasonlóképp nagy haladásnak jelezte a törvényjavaslatot a közgazdaság terén s pártolta Zichy Antal javaslatát, mely azonban Széchenyi Pál gróf földmívelési miniszter alapos indokolása után elvetett.

A halászlától szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásánál Bánffy György gróf adott be javaslatot, hogy a rákászat tulajdonjoga a föld birtokosának biztosítsassék. Széchenyi Pál gróf miniszter ama felvilágosítás után hogy a „büntető határozatok” között a jog biztosítva van a birtokosnak, Bánffy György gróf visszavonta javaslatát. Zichy Antal és Migazzi Vilmos gróf az éjjeli halászlát eltiltása ellen szólaltak fel, különösen a balatoni halászlát érdekében, mire Széchenyi Pál gróf miniszter megnyugtatta a felszólalókat, hogy a törvényjavaslat rendelkezési szerint, egyes vidékek érdekeinek megóvása céljából kivételek intézkedéseket lehet tenni. A törvényjavaslatot ezután változatlanul elfogadta a ház.

Vizen és szárazon.

Ugy a politika, mint a gazdasági életben, uton utólen bajba, vesződségbe, százfélé nehézségbe ütközik a magyar állam s a magyar kormány. Majd az elemek mostohasága, majd az emberek indolenciája s gonoszsága keszteszik utját. Majd egy külföldi irigytünk, majd egy valami belső gyűlölnök üzemleit s rágalmaikat kell elzisztítani az utból, hogy sima utja legyen az állam szekerének, mooszába ne sülyedjen, vagy az utba rakott kövekbe ütközve, keréktörést ne szenvedjen.

A viszonyok jellemzésére — mondja a „Pesztér Correspondenz” — szándékosan vetünk hasonlatot a közlekedési ügy köréből, mert ezuttal a közlekedési miniszteriumot, vagy helyesebben szólva, a közlekedési minisztert illető eset szolgáltatja a közvetlen okot a jelen fejtegetésekhez. Csanádvármegye

is igen kelendők voltak. Pompás szivar és cigarették sok félo volt a vevők részére, továbbá finom szivartárcák — a báróné kis arczépével, — emléklül jó ismerősöknek. Oly jól ment itt a vásár, hogy este már 470 frt és 2 arany volt a pénztárban. A vásár vége felé egy katona szintén ott áldogált és nézett. „Szivar tetszik? — kérdé nyájasan a báróné. — Nem, kérem — felelte a kérdett — én innen vagyok a zenekarból.” „Tehát mulattat bennünket s akkor emléket adunk, ime egy kis szipka s bele egy szivar!” A kollembes meglepett katona bátorodott megkérdeni: mi a báróné kedvence zenedarabja. A báróné mondott egy polkát s csakhamar azt játszotta a zenekar — egész lelkesedéssel.

A zenekaron túl külön sátorban — tiz krajczárért — lehetett megnézni a Zala „Budai honvédszobrát”. Érdekes mű. A talapat te tején közhonvéd, egyik kezében zászló, a másikban szuronyos fegyver a földön nyugtatva. A talap középrészén az ülő Hungária — kivont karddal és országzimerrel.

E sátor mellett kézi gépen névjegyot nyomtathat akárci.

Odább a b. Inkey Nándorné s Bishitz Lajosné urnők fénykép-sátra szintén jó napot látott. Élénk colportage mellett vagy 600 frt jött be ez üzletből. A Nyiry és Wodiáner kisasszonyok jól segítettek.

Nagy hegyes tetűjű sátor alatt gr. Bánffy Béláné és Krausz Lidorné, több kisasszonyval, (köztük R á t h A r a n k á v a l) a finom szesz italoknak szereztek bő keletet. A gr. Pálffy Lipótné és Hegedűs Sándorné mézesbábu csarnoka, a Basiliné (az elegáns orosz főkonzultné) játékszerai, a gr. Pejaevich Katinka és Herzberg Sándorné pipere és sport ezikke szintén jól fogytak.

Kivált este nyolczkor, midőn a villamvilágítás szétáradt, pompás volt látni e sürgést forgást, sok színt, arczot, vidámságot. Kilenc óra után oszolt el a vásár, e jelszóval: viszontlátásra holnap!

A belépti jegyekből 560 frt gyűlt be. Tehát ezer vendégnél több volt.

közgyűlése a megye területén választott országos képviselők indítványozására s pártolása mellett egy határozatot fogadott el, melyben a Csanádmegyét éppenséggel kegyetlenül sújtott árvízvesztés felett érzett fájdalom tökéletes kifejezését találja, de Baross. Gábor közlekedésiügyi miniszternek jó akaratába, tetterős képességébe vetett bizalomnak is őszinte nyit szavakban kifejezés van adva. Egy nagy majdnem megmérhetetlen csapás után, melynek utóhatását a megyében minden egyes ember a legérezékenyebben érezi, tulajdonképp többségében a szélső bal oldalhoz tartozó törvényhatóság közgyűlése egyhangulag, a miniszter részére majd áradozó dicsőrettel hoz ilyen határozatot. Mily tisztán s erősen kell ez embernek állania, tárgyilagosságban, mily magassan felül kell emelkednie minden párt érdek s politikai ingahintázási művészet felett, midőn még a függetlenségi párt exaltált kredójának követői is, kik pedig mindenen, a ki s a mi az 1867-ik kiegyezéssel érintkezésben áll, szeplőt s hibát találnak csupán feltétlen bizalmukkal hozzá tekintenek föl, az ő becsület, erőlyes és értelmes cselekvésétől reménylenek segélyt s boldogulást.

Mint van az, hogy ugyanezen Baross Gábor, kit még a mérsékelt ellenzék is tisztelt a vizen, az ugynevezett mérsékelt ellenzék a leghevesebben támadja meg a szárazon, mint ezt a Galicziába vivő vasutak részére további állami biztosítás nyújtása iránt beadott törvényjavaslat tárgyalásánál láttuk? Pedig itt azon öszszgek egy részének határozottan s kétségtelenül korrekts s igen hasznos felhasználásáról volt szó, melyeknek többi részei igen fontos, de mindamellett gazdaságilag kevésbé gyümölcsöző sztratégiai cselekmények fordítandók, míg Csanádmegyében zilipszakadás volt sajnálandó, mely millióba menő károkat okozott. És a vasúti előterjesztéseknél csupán arról volt szó, hogy az állam az új beszerzendő pénzből megtérítesse magának azon előlegeket, melyeket az illető vasúttársulatoknak, az alkotmányos formák figyelembe vétele mellett, az évek folyamán elengedhelen s halaszthatlan kiadásokra lassanként adott volt, míg Csanádmegyében, mint az ottani népesség jól tudja és sejt, a közlekedési miniszterium részéről oly intézkedések fognak tétethetni, melyek következtében az oly ropant költséges ottani vízvédművek jelentékeny alkatrészei értéketlen, felesleges, sőt káros vakondtúrásokká lesznek.

E talány kulcsa a magyar faj jellemzőségeiben van. A hol a magyar, a legnagyobb vagy a legkisebb, egy szilárd, határozott álláspontot elfoglal, legyen az jobbra, vagy balra, ott egész ember a gáton: a magyar paraszt élesen, tisztán s egyenesen gondolkodik. Félzségséget nem vesz be a magyar jelleme; ingatag alapon, felülről lefelé, jobbról balra s ismét visszafelé inogva, zavart lesz a magyar: Magyarországon a csizmadia a korcsmai politikázás prototipusa. A mérsékelt ellenzék — engedelemmel legyen mondva — csinál ilyen levegőben függő, ingatag csizmadia politikát s ezért producált a vasutelsőbb-ségi vitában oly kolosszális eszmézt.

Baross Gábor vizen és szárazon, mindent úgy egyforma: becsületes lelkű minden állomóság nélkül, tetterős és takarékos, a levegőbe nem épít, sem töltéseket, sem vasutakat.

Budapesti levelek.

Május 9.

VI.

Közeledik a nyár; az utczákat kétszer napjában öntözik; egyik másik nap déltájban szinte „elöérzi” az ember a jövővő kánikulla aszfaltolvasztó hőségét. De mielőtt egészen beköszöntene az ugorka saison, még egyet, egy nagyot, pompásat lobban a fővárosi élet. Virág kiállítás, ügető verseny, a nagy löversenyek, a zöldülő liget és különösen a „jó szív” olyan érdeklődést keltenek, oly élénkséget teremtenek, hogy Januárban a bálok, színházak, estélyek, hangversenyek, korcsolyaünnepélyek havában sincs nagyobb.

A nagy iparosarnok pompás virágkiállítására már csak pár napig lesz nyitva. Bezárják, hogy helyet adjon a „jó szív” bazárjának, hol előkelő urnők és bájos fiatal lányok busásan meg fogják könyörödományoztatni a szegény árvízkarosultak javára mindazokat, a kik ott lesznek, de lesznek is annyian, hogy.

Hogy is ne lennének, mikor a vállalat élén a „generálisné” áll. A hívek ott lesznek és jókedvűen fognak adakozni bőven csupa illendőségből. Az ellenzékiek pedig már csak azért is, hogy megmutassák, mennyivel nagyobb pénzügyi kapacitás az asszony az urnál.

Hiában, gavallér nép vagyunk. Ott van a fess Fenyvessy Ferenc. Az országgházban kész volna a miniszterelnököt egy kanálvizben elvesztetni, — na persze, ha tudná; s a miniszterelnököné jó szíve kedvéért főfő ágense a nagy ünnepeknek és saját beismérése szerint gíási erővel és herkulusi munkával szerkeszti a megjelenendő lapot.

Tiszáné különben a bor pavillon élén fog állani, hol minden pohár bort, szabott ár, 1 frtért adnak, de jó s z i v v e l. Nem is drága, csakhogy kapható; kivált ha hozzávesszük, hogy többet is elfogadnak, attól a ki ad s a ki ötéssel vagy tizzessel fizet, meg meg is kérdik tőle, hogy adjanak e vissza?

Az ünneplő rendezéséhez az idő kitünően van választva. Budapest valóságga tele van nagy pénzű emberekkel, hiszen most

A tornaegylet gyaloglási versenye.

A helybeli tornaegylet f. hó 10-én áldozó esütörtökön tartotta meg gyaloglási versenyét Uj Fehértó városáig oly szép sikerrel, mely, bár ismertük tornászaink képességét s bár Uj Fehértó, városának vendégkeretéről a legjobb elővéleményt tápláltunk, várakozásunkat felülmulatta.

A verseny lefolyása a következő volt. Pontban 5 órakor 17 versenyző indult utnak a nagy templom előtti tértől; könnyű egyenruhában sport sapkával s zöld övvel elég esinosan néztek ki tornászaink, kik előzőleg orvosilag megvizsgáltattak. Előttük haladt a két kerékpáros Gyürky Sándor és Fischer Lipót, kiket aztán a verseny végpontjái nem is láthattunk, egy gyorsan haladtak el a nagy csapó utczán keresztül. 5 óra 7 perczkor indult Solyom Antal utnak s utána a versenybírák kocsin és lovon, hátul két üres koci a netalan kimerülendők számára.

Már a sorompón kívül két csapat vált ki a versenyzők közül, az első, élén a legmagasabb Téchy Józseffel, kinek hosszu lépései sejtetni engedték, hogy elsőnek fog a végpont-hoz elérkezni, bár Solyom Antal ismert gyaloglási képességével félelmes versenytársául mutatkozott. Még nem értük el, a „Dugó” nevű utcsóli esárdát, már Solyom versenytársainak egy részét utólréte sőt el is hagyta; a 4—4. tagból álló két csapat azonban egyenlő kitartással s egymástól néhány száz lépésnyi távolságban haladt előre. Hadháza érkezvén, nagy közönség gyűlt össze a piaczon a versenyzők nézésére. E város elhagyása után Solyom már hatodik lett s erős küzdelmet folytat az ötödikkal; azonban már itt látszik, hogy az elsőket különösen Téchy nem igen fogja utólréni. Tégls község elértével így így maradt a helyzet; a gyengébbek azonban maradozni kezdték; egy versenyző már előbb kitérődvén, kocsiira került. Téchy ekként egyenlő lépésben megtartotta az elsőséget s 8 óra 50 perczkor érkezett a célhoz; 3. és háromnegyed óra és 5 percz alatt tette meg, kilométerenként 7 és fél percznyi átlagos gyorsasággal. Minthogy azonban Péchy ur csak mint önkéntes amatyur vett részt a versenyben s a díjakra nem pályázott ennél fogva az első díjat Bereczky Lajos VII. o. tanuló nyerte el, ki 8 óra 50 és 1/4 perczkor érkezett meg. A második díj Szóke Péter 4. é. tanítóképezdésé lett, ki 8 óra 53 perczkor érkezett. A harmadik díjat a 8 óra 53 és fél perczkor beérkezett Solyom Antal nyerte meg, ki a pályát 3 és 3/4 óra s 1 1/2 percz alatt tette meg, tehát 3 3/4 perczrel rövidebb idő alatt, mint öszszes versenytársai. Ezután a versenyzők következő sorrendben érkeztek meg: 5. Krameria József VII. o. tanuló 8 óra 54 perczkor. — 6. Zsánszky László 3. é. joghallgató 8 óra 55 perczkor. — 7. János Zoltán 1. é. hittanhallgató 9 óra. — 8. Kövér Dezső VIII. o. t. 9 órakor. — 9. Dószegi Mihály VII. o. t. 9 ó. 4 p. — 10. Bayler Kálmán 1. é. j. 9 ó. 6 p. — 11. Boros Ferenc VII. o. t. 9 ó. 9 p. — 12. Besenyői Dániel VII. o. t. 9 ó. 12 1/2 p. — 13. Vásárhelyi József IV. tkép. 9 ó. 12 1/2 p. — 14. Nagy Kálmán VIII. o. t. 9 ó. 12 1/2 p. — 15. József Kálmán VIII. o. t. 9 ó. 23 p. — 16. Grozaveczku Szilád VII. o. t. 9 ó. 23 p. —

folynak a löversenyek, melyek az idén rendkívül látogatottak.

Vasárnap volt az első nap. Sport világ és nagy közönség valóságga előzőnlötte a tribünöket. A totalisateurok formális ostrom alatt álltak s a téték ugy ömlöttek, hogy a számok gyors kezű lovagjai nem voltak képesek elég hamar kiszámítani az ötszörös, tízszeres, huszszoros hányadot. A verseny után a Stefánia és Andrassy uton volt oly nagyszerű fogat elvonulás, a melyet sok év óta nem látott Budapest. Most nem az egyenes czylinderű, babos lobogó nyakkenőjű nyalka fiakerek örülten rohanó trapperei domináltak, hanem a szebbnél szebb magánfogatok. Különösen egy fekete ötös és egy almasszürke négyes fogat vált ki a sok közül. A lovak pompások voltak, a két koci pedig remek mű. Elöl a bak és hátul az inas ülés egyenlő magasán. Amazon ül, a ki hajt, — legalább is grót — másod magával; emezen két öszszefont karu liberális inas, oly philozophiai nyugalommal, mely az ókor nagy bölcselőinek is becsületesre vált volna. A koci közepe tágas, kényelmes, két bársony foteuil, benne két urnó divatos tavaszi toilletben s két elegáns ur, gomblyukokban piros szegfűvel. — Ostor pattan és a nemes állatok, mint a szél, száguldanak a fejedelmi fogattal.

Van is bámuló annyi, mint a tenger. A Stefánia ut végétől be egészen az Andrassy ut elejéig egymás mellett sürrien áll, mint eleven sorfal, a kiváncsi tömeg Ámul-bámul, öszszesug, nevet, gonyolódik, magasztal, szóval, mulat. S azután otthon elbeszéli azoknak a boldogtalnoknak, kik mindezt nem látták, hogy volt, mint volt; kik voltak ott, milyen toillettek, milyen kalapok, milyen lovak és milyen keztyűk szerepeltek. Hogy a legszebb volt az Andrassy Aladár négy almasszürkéje, hogy Cziráky egyedül ült a kocsiában, hogy Pálmai Ilkának olyan kalapja volt, amilyet talán Párisban sem láttak még; hogy még a herczeg Eszterházy is ott volt, s hogy őt, a herczeget, Mandelbaum, a híres Mandelbaum vitte haza a két nyertes szürkéjén (Ez tény; saját fülemmel hallottam, stb. stb.)

17. György László VIII. o. t. 9 ó. 32 p. tehát a legutolsó is beérkezett a kitűzött idő eltelte előtt.

A verseny tehát teljesen sikerült, mely sikerhez minden tekintetben méltó volt a fogadtatás, melyben egyetünk részeseült. Uj Fehértó intelligenciája s ezerre menő közönség fogadta az érkezőket. Az utolsó versenyző beérkezével a kaszinó elnöke Szoboszlay József ur, volt országgyűlési képviselő mondott sikerült üdvözlő beszédet kiemelvén mily őszinte vendég szeretettel fogadja Ujfehértó városáig vendégeit. A szép beszédre Géressy Kálmán pályabírósi elnök ur válaszolt, humorosan előadva, hogy egyetünk a közlekedési eszközök minden nemével közeledett Ujfehértó felé s azt nagy invízóval lepte meg s ime mily szives a fogadtatás. — Majd a tornaegyletek fontoságáról beszélt. Ezután a díjak kiosztattak, mire ismerkedés és villásreggeli következett a kaszinó termében. Délben a vendégek, elszállásoltattak s bizalmas családi körben élvezték a fehértói páratlan vendégkeretét.

Este 8 órakor bankett volt ugyancsak a kaszinó termében, hol Ujfehértó városának öszszes intelligenciája jelen volt. A vendégeket itt ismét Szoboszlay József ur üdvözölte, általános tetszést keltett beszéddel, melyre Géressy Kálmán ur válaszolt. Majd megeredt a toasztok árja, melyből a következőket sikerült kihalásznom: Sinka Sándor tanár éltette a fehértói hölgyeket, Géczy József ufehértói r. cath lelkész az egyeletet, Jeney Miklós szintén a fehértói hölgyekre emelte poharát. Kálmán Dezső ref. lelkész ur az egyeletet, Dr. Nagy Ferenc orvos Géressy Kálmánt és Sinka Sándort éltette stb. stb. melynek végét vetni még a cigányzene sem volt képes. A mulatság reggeli 4 órakor végződött; mikor elbucszunk szives házigazdánktól, s kocsiira ültünk, magunkkal hozva a sok szép emléket s azon meggyőződést, hogy Ujfehértó intelligenciája teljesen megértette az idők szellemét, midőn áldozatot s fáradságot nem kimélve a torna egyelet célja kivitelében elősegítette. Fogadjon e helyen is legöszszintébb köszönetünket. 1888 máj. 1. tisztelettel

Dr. Orbán József e. titkár.

Napi hírek.

József főherczeg Debreczenben. József főherczeg ö fensége hó 15-dikén kedden este a gyorsvonattal városunkba érkezik. Ő fensége szerdán megszemléli az itt állomásozó honvéd zászlóaljokat és honvéd lovas ezredet s másnap reggel tovább utazik. A várad, piac és péterfia utcazi háziurak felkérnek, hogy a város szeretett magas vendégének tiszteletére házaikat sziveskedjenek fellobogózni.

A „Petőfi társaság” Debreczenben. A „Petőfi társaság,” mint már említettük, pünköst második napján felolvasó ülést rendez városunkban, az árvízkarosultak javára. A felolvasó ülés programját Szana Tamás a társaság titkára már közölte Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterrel. Az ülés tárgysorozata következő: 1. Hazafias költe

Az operának is kijutott a tavaszi jó napokból. Egy este tele volt. A Tékolyt adták az opera, a nemzeti és a népszínház tagjai együtt az árvízkarosultak javára. S így kiséli, hogy ez egyszer is nem az operáé az érdem, hogy tele volt a színház, hanem az árvízvesztésé.

Szegény árvízvesztés; nem adnak sokért, ha így divatba nem jöttek volna.

Nem csuda, ha ily zajos napokban, a könnyed jól tevének ily mulatságos és lelkiismeret megnyugtató örömei között majdnem észrevétlenül hangzik el egy nagy tudós, egy nagy embernek egy miniszternek, a ki az akadémiának elnöke, olyan hatalmas és lesulytó kijelentése, melynek hallatára minden magyar művelt magyar ember arczán egy kis szégyenpirnak kellene megjelenie.

Magyarországon nincsen szellemi szabadság. A konvencionális formák, az egyéni és osztályi érdek, a száik látkör és elfogultság emberei vagyunk. Ezt mondta az akadémia nagy gyűlésén az akadémia elnöke Trefort.

A tudomány nálunk az önzés, az önérdék szolgálja; eszköz, nem cél. A társadalom pedig léha, felületes, üres, gondolat és eszmészegény, mely megtűri ily tudományt és ilyen szellemi életet.

S a dologban a legszebb az, hogy a tudomány mindezt, hallgatja jámbor képpel és nem okul. A társadalom pedig nem is hallgatja, hát hogy okulna!

A diszebed a nagy gyűlés után minden baj nélkül folyt le. Kiki felköszöntötte azt, a kit akart és azt a kit illet s azután bekességgel szétoszlottak és hazamentek. Mindnyájan nagyot aludtak arra, a mit hallottak s másnapra szépen elfelejtették.

Igaz a volt az öreg miniszternek; csak a helyet nem választotta jól meg. A népszínházban egy sikerült coupleban kellett volna élénkelteni, akkor bizonyosan megértették volna a tudósok is, a közönség is.

Discret.

mény A. les V. é. mény E. To l n a. Gézától; Felolvasó. tarja jön. jótékony. ülés tart. lödést ke.

sunk érde. áldozó es. szül. S z. családany. házasság. pály és. lyeen csu. voltak je. Csanak J. át írven. gyneinek. becsülete.

vészetről. Dr. Brut. körlövés. tallért.

a város.

f. h. 10-er. rendes k. titkár k. a követk. nek, mel. 70 tagja. karolják. fennállás. csonfa ür. melyen a. egyelet a. versenyt. evang. is. kalmazot. tanított.

dást, me. kola jav. frtót tes. elnökség. Vilmosné. lan buzz. egyelet é. sittattak. tések jav. sét is cz. az elisme. nemeslell. teléhez a.

folyt le. kintélyes. v a t h l. kedves l. kor eskü. hirtvéne. Zsigmond. Erzsike. lika és K. Dr. Horv. vos, és C. tési szer. ur beteg. szai Gy. koma kö. közönség. Károlyé.

törvény. a hirhed. n a k a. rós —. által egy. vid, ki l. pesti fen. tatott v. esztől v. elején i. levelét. melyben. ret mar. visszaté. szavát t. mulva a. vénysté. ély is ost. nem sok. lábra he. szabadd. mentül.

sait. kik. söt har. sen elfog. ratiokho. hogy a. nyert, s. beszédte. még töb. n e r E. egyetem. czég ala. tott a. társak. gekkel. hitelkép. és így s. ezer for. kezett é. denike. Midőn a. tásokat,

sikerült, mely
eltő volt a fo
részessült. Uj
erre menő kö
Az utolsó ver
elnöke Sz o
olt országgyü
t ü d v ö z i ö
te vendégszere
vendégeit. A
pályabírósa
előadva, hogy
közök minden
felé s azt nagy
nyilvános szíves a
nyetek fontos
kiosztattak,
következett
vendégek, el
ádi körben él
ndégszeretett.
ít ugyancsak
rtó városának
A vendégeket
üdvözölte, ál
éddel, melyre
Majd megeredt
etkezőket sike
tanár élte
zsef ufjhebtől
Miklós szintén
harát. Kálmán
Dr. Nagy Fe
Sinka Sándort
vetni még a
mulatság reg
elbuszunk
a ültünk, ma
léket s azon
ntelligenciája
ilemét, midőn
mélve a torna
segítette. Fo
közönetünket.
szóval
Dr. Nagy József
titkár.

decezenben. Jó
15-dikén ked
nkba érkezék.
az itt allo
honvéd lovas
bb utazik. A
háziurak fel
t magas ven
sziveskedjenek

decezenben. A
itették, pün
ülést rendez
javára. A fel
a Tamás a
S i m o n f f y
rel. Az ülés
azafias költe

tavaszi jó na
Tékozlót ad
pszínház tag
javára. S így
az operáé az
z, hanem az

adnak sokért,
a.
napokban, a
ulatságos és
között majd
egy nagy tu
miniszternek
yan hatalmas
ek hallattára
er ember ar
ellene megje

szellemi sza
ak, az egyéni
és elfogult
adta az aka
démia elnöke

zés, az ünér
A társada
gondolat és
tudományt és
az, hogy a
ambor képpel
ng nem is hal
után minden
szóntotta azt,
s azután bé
mentek. Mind
mit hallottak
zternek; csak
g. A népszin
kellett volna
megértették
is.
Diskrét.

mény A brányi E miltől; 2. Elbeszélés
Vértesi Arnoldtól; 3. Költemény
E n d r ő d i S á n d o r t ó l; 4. Költemény
E. K o v á c s G y u l á t ó l; 5. Elbeszélés
T o l n a y L a j o s t ó l. 6. Dalok gr. Z i c h y
G é z á t ó l; 7. Satyra K o m ó c s y J ó z s e f t ó l.
Felolvasókön kívül a társaságnak még néhány
tarja jön le hozzánk. A gazdag műsor, s a
jótékony cél, melynek érdekében a felolvasó
ülés tartatik, szeretjük hinni, hogy nagy érdek
lőddést kelt a debreczeni művelt közönség közt.

— **Csanak József** nagykereskedő, váro
sunk érdemekben gazdag, áldozatkész polgára
áldozó esütörtökön ünnepelte meg nejevel
szül. Sz a b ó E s z t e r uróval, a magyar
családanyák ezen egyik mintaképevel boldog
házasságának 40-dik évfordulóját. Az ünne
pély egészen szükkörü, családi jellegű volt, me
lyen csupán a nagy tekintélyű családna tagjai
voltak jelen. Mi is szívünkbeli kívánjuk hogy
Csanak József ur és neje még hosszú éveken
át örvehdhessenek a Gondviselés kiváló ke
gyelmek, melyeket ök tövékeny munkássággal
beesületes jellemmel annyira kiérdemelték.

— **Lövészet**, Folyó 10-dikén tartott lö
vészetnél díjat nyertek: legjobb mély lövéssel
Dr. Brutman 1 db. 2 frtos tallért, legtöbb
körülövéssel Budaházy Miklós 1 db. 1 frtos
tallért.

— **Pénztárvizsgálat** folyt tegnap és ma
a város házi és alapítványi pénztárainál.

— **Az ág. h. evangélikusok „Filléregylet”-e**
f. h. 10-én vagyis áldozó esütörtökön tartá évi
rendes közgyűlést az evang. imateremben. A
titkár által előterjesztett jelentésből kiemeljük
a következő érdekesebb adatokat. Az egylet
nek, mely alig 1 1/2 év óta áll fenn, jelenleg
70 tagja van, kik diescéretreméltó buzgósággal
karolják fel az egylet ügyét. Rövid 1 1/2 évi
fennállása óta az evang. iskolában egy kará
sonfa ünnepélyt, egy gyermek majális, —
melyen az evang. iskola növendékei a fillér
egylet által megvendégeltettek — egy hang
versenyt s egy theaestélyt rendeztek. Az
evang. iskolához egy kézimunka tanítónőt al
kalmazott s 8 szegény sorsu leányt ingyen
tanított. Az einökség bemutatja az évi száma
dást, mely szerint a vagyon jelenleg, az is
kola javára tett kiadások levonásával, 1090
frtot tesz. Ezen szép eredmény első sorban az
einökségnek: Osterlamm Ernőné és Handtel
Vilmosné urnóknak köszönhető, kik lankadat
lan buzgalommal fáradoznak az evang. fillér
egylet érdekében. Az alapszabályok is módos
sítottak némileg; a mennyiben a tanítói fi
zetések javítását és szegény tanulók segélye
zését is célul tűzte ki. Ily nemes törekvéstől
az elismerést megtagadni nem lehet. Segéje
e nemeslelkű urnókat kitűzött szép czéjlok ki
viteléhez a Mindenható!

— **Esküvő**. Fényes lakadalmi ünnepély
folyt le szerdán délután városunk egyik te
kintélyes eszélőntezai polgár házában. H o r
v á t h I s t v á n földbírtokos és sertés kereskedő
kedves leányának Mariska, kisasszonyának ak
kor esküdtött örök hűséget városunk egyik jó
hírnévként örvendő ifju kereskedője Sz a b ó
Zsigmond. Nyoszolyó leányok voltak, Horváth
Erzsike (a menyasszony nővére), Somogyi Má
lika és Kuczik Erzsike kisasszonyok; vőfélyek:
Dr. Horváth Károly, Dr. Nagy Lajos nánnási or
vos, és Osváth Mihály főhadnagy. Az eske
tési szertartást, főt. Révész Bálint püspök
ur betegsége miatt segédlelkésze, Medgya
szai Gyula végezte. Ez esketést gazdag la
koma követte s a 100—120 főből álló díszes
közönség reggeli 6 óráig maradt együtt Rácz
Károlyék zenéje mellett.

— **Reisz Dávid újra megszökött**. Pikáns
törvényszéki tárgyalások kedvelői nem fogják
a hirhetté uszorásnak — Reisz D á v i d
n a k a ki a debreczeniek előtt annyira isme
rös — megbocsájtani, hogy újabb szökése
által egy élvezettől megfosztattak. Reisz D á
vid, ki ellen a legközelebbi napokban a buda
pesti fenytő törvényszéknél végárgyalás tar
tatott volna, budapestről megszökött. Ezen
esetről következőket írhatjuk: Mint annak
előjén írtuk, a múlt év decemberében Reisz
levelet küldött a törvényszéknek Amerikából,
melyben írja, hogy szökése miatt a lelkiisme
ret mardossa és hogy elhatározta Budapestre
visszatérni magát az ítéletnek alávetni. Reisz
szavát tartotta. Ezen levél keltétől három hét
mulva a fővárosba érkezett, s magát a tör
vényszék olnöknél jelentette, ki őt azonnal
el is osukatta. A vizsgálati fogság azonban
nem soká tartott. Reisz védője kivitte, szabad
lábra helyezését. Reisz azon perczétől, hogy
szabadlábra helyeztetett, arra törekedett hogy
mentül több pénzt teremtsen. Felkereste adó
sait, kiknél késznek nyilatkozott váltoikat fél,
sőt harmadértékben visszaadni. Adóssai szíve
sen elfogadták az ajánlatot. Reisz hogy ezen ope
ratiohoz időt nyerjen, mindent elkövetett,
hogy a vizsgálatot meghosszabbítsa. Így időt
nyert, s kint levő tartozásait nagy részben
beszedte. Ez összeg azonban kevés volt neki,
még többet akart, s ezen eselből egy W a i t z
n e r Emil nevű egyént keresett fel, s ezzel
egyetemben „W a i t z n e r Emil és társa”
czég alatt kivitel és bizományi üzletet nyi
tott a Király utca 9 szám alatt. A
társak bécsi triezsti, hamburgi kiviteli czé
gekkel léptek összeköttetésbe. Azoknak saját
hitelességekről csodákat tudtak beszélni
és így sikerült nekik mindeme czégeknél több
ezer forintot kiosikarni. A szédelőg az ér
kezett árúkról váltót adtak, melyeknek min
denike ez év april közepéig volt lejárandó.
Midőn a váltótulajdonosok látták megcsala
tásokat, megindították a bünvádi keresetet;

de a társak megéreztek, hogy bíz van Dáni
ában, pénzre tették gyorsan raktárakat, s
intézkedtek hogy mihamarabb eltűnhesse
nek. Most már azóta Amerika felé vitorláznak.

— **Eljegyzés**. Radó Bertalan városunk
szülötte az „első magyar általános biztosító
társaság” szatmári főigényőseinek derék
tisztviselője esütörtökön jgyezte el Kassán,
özv. Groák Gyuláné aszony kedves leányát
Malvin kisasszonyt.

— **Dalestély**. A kereskedő ifjak dalköre
ma este dalestélyt rendez a Koronában, a
Magyari testvérek zenekarának közreműkö
dése mellett.

— **Eljegyzés**. E hó 9-én jegyezte el Kohn
Zsigmond, helybeli illetőségű, Mandel József
ur nagyállólakos kedves leányát Róza
kisasszonyt.

— **Öngyilkosság**. Alig néhány napja, hogy
egy 19 éves leány, Deli Róza öngyilkossá
got követett el. Esütörtökön hajnalban már
ismét egy szép, fiatal leány, Kiss Juliánna
nevű vetett véget ugyanoly módon virágzó
életének. Ő is a légszeszgyár melletti kutba
ölte magát. Öngyilkosságának oka — mint
beszélük — az, hogy mostoha apja Tóth Péter,
homok kert sori korcsmáros macakasságáért
megdorgálta s ezt a 17 éves leány nagyon
szívére vette. Tegnap temették el nagy rész
vét mellett.

— **Gazdasszonyoknak**. A közeledő pün
kös ünnep alkalmából tisztelt olvasóinknak
szíves figyelmébe egy kitűnő mázó szert
puha padló számára batorkodunk ajánlani.
Ugyanis K e i l A l a j o s padlózat fénymáz
ját, mely igen szép fényes, kitűnően takar,
amellyel gyorsan szárad és rendkívül tartós.
E Keill Alajos-féle padlózat-fénymáz Debre
czenben kizárólag Szepeffy Antal utódainál,
Szt. Királyi és Kalendánál kapható.

— **B. Ujváros** az előjáróság által az
árvízkarosultak javára eszközölt gyűjtés 213
frt. 79 krt. eredményezett, mely összeg a já
rás főszolgabírójához lett beküldve.

— **Bikák bírátsága**. A Hortobágyon levő
tenyész gulyákba fedezés végett kihajított, s
magán tenyészők tulajdonát tevő bikák el
bírálsát a hó 7—9. napjain eszközölte az in
tézó bizottság. A Tar Mihály kezelése alatt
levő gulyában 26 bikából kielejteztetett 8;
maradt 18; ebből I. osztályának jelentett
ki 5. Debreczeni Györgynél 21 bikából ben
hagyott 19; I. oszt. 6. Mogyorósi Miklósnál
30-ból behagyott 23; I. oszt. 9. Hüse Ist
vánál 43-ból 27; I. oszt. 12. Székelyhídi
Jánosnál 24-ből 21; I. oszt. 10. Fülöp Jó
zsef 36-ból 23; I. oszt. 10. Fülöp Józsefnél
36-ból 23; I. oszt. 11. Kun Bálintnál mind a
11 benmaradt; I. oszt. 5. Nagy Sándornál
18-ból 17; I. oszt. 8. Összesen tehát 209 biká
ból kielejteztetett 50; behagyott 159;
ebből I. osztályu 66. E bikák közül 7 a kö
zönség tulajdonához tartozó törzsgulyából való.
Hat éve hogy a bírálat tartozó intézménye fenáll
s ezen idő alatt fokozottabb mértékben évről
évre gyakorlatiasnak és hasznosnak bizonyult
ezen intézmény, mely a tenyészanyag meg
javulását idézte elő.

— **Katona zene a népkertben**. A katonai
térparancsnokság értesítette a Simonffy Imre
kir. tanácsos polgármester urat, hogy a 39.
gyalogezred zenekara ezután minden esütör
tökön d. u. 5 órától 7-ig a népkertben fog
térzenét rendezni. Az első ilyen térzene már
meg is tartatott áldozó esütörtökön s azt
nagy számu közönség hallgatta. Ez az intéz
kedés legalább hetenként egyszer élénk
teszi a különben elhagyott, néptelen népkér
tet, melyet pedig gondosan ápoló ültetvényei
egyikévé tesznek a legkellemesebb sétahely
eknek.

— **Városi rendes közgyűlés** tartatik e hó
24-dikén esütörtökön.

— **Hány ló van Debreczenben?** Az ide
li ősszeírásnál Debreczen sz. kir. város ter
ületén 8540 lovat találtak, melyből katonai
célokra 1255 alkalmasok.

— **Halálozás**. Plesz Vilmos magántanin
tézet tulajdonost tegnap temették el nagy
számu közönség részvéte mellett. A megbol
dogult 75 éves volt s rövid szenvedés
után szinte váratlanul érte utól a halál, épen
akkor, midőn már rövid idő mulva egybekelt
volna egy fiatal nővel, a ki most vált el
első férjétől.

— **Öngyilkos katona**. Ma délben a nagy
péterfia utcazi Gencsy háznál lakó Rutner
honvédszázados lovásza Simkovic János t.
szalóki illetőségű honvéd, 27—28 éves, ura
forgópisztolyával szíven lötte magát s rögtön
meghalt. Délben a házmasternek testvérehez An
nához ezimzett levelet adott át zokogás között
s azon kéréssel, hogy adja fel a postára mert
ő nem kíván tovább élni. Ilyenforma nyilatko
zatot már a télen is hallottak a csinos honvéd
től. Most egészen komolyan szólott; mert
néhány percz mulva egy kamrából lövés hal
latszott s mire a házbeliek odafutottak, Simko
vic már meg volt halva. Az öngyilkosságra
állítólag az vitte rá, hogy a M. Gy. ügyvéd
nél lakó h. dorogi illetőségű szobaleány, egy
szemre való, férjétől elválva élő menyecske,
nem viszonzotta szerelmét.

— **Uj szódavizgyár Debreczenben**. Lapunk
egyik barátja arról értesít bennünket, hogy
városunk egyik vagyonos polgára még ez év
folytán nagyobb szabásu szódavizgyárat ké
szül felállítani. A kezdeményező lépéseket ez
ügyben már meg is tette.

— **A Nőegylet t. tagjaihoz**. A f. hó 6 án
tartott nőegyleti közgyűlés határozata értel
mében szíves bizalommal kérem a jótékony
Nőegylet tagjait, hogy a nálok levő szava

zasi lapokból 60, választmányi tagságra aján
lott urnó nevét aláhuzván, ezen lapokat f. hó
16-ig legyenek szívesek hozzájuk eljuttatni.
V e r e s n é S z a t m á r y Teréz, nőegyleti
elnök.

— **Csegén** e hó hatodikán egy munkás
osztályhoz tartozóknak látszó férfi hullát fogtak
ki a Tiszából. A nála lévő áztatott iratokból
kitűnt, hogy Léczák István betléri vasgyári
ununkás, 37 éves. Hihetőleg öngyilkos volt.

— **Kard párbaj**. Tegnap — mint értesü
lünk — a közös hadsereg két tisztje B. szá
zados és H. főhadnagy kardpárbajt vívtak a
Bikában. Utóbbi jobb karján súlyos sebet
kapott.

— **A legatio választás** ma d. u. megy
vége a kollégiumban. Debreczenben pünköszt
ünnepkövetek lesznek Szentgyörgyi Kálmán
szénior, Kövendi Dénes és Papp Gusztáv esk.
felügyelők.

* **Különösen mérsékelt menettérű jegyek**
Debreczenből-Püspök-Ladányba. A közönség ré
széről több ízben kifejezett azon óhaj folytán,
hogy azon vonalakon, a melyeken vegyes von
atok nem közlekednek, az utazás mérsékelt
áru jegyek kiadása által megkönnyebbitessék:
f. é. május 1-től kezdve a vegyes vonatu két
szeres árak mellett menettérű jegyek váltha
tók a püspök-ladány-debreczeni vonatrészen is,
mely jegyek 3 napig érvényesek s a gyors
vonatok kivételével bármely személyvonat
használatára jogosítanak. Budapest, 1888. má
jus 3-án. Az igazgatóság.

— **Zene**. A M a g y a r i testvérek ze
nekara holnap délután a nagyerdőn, este pe
dig a Bikában, a R á c z K á r o l y zenekara
pedig Vilmos Lajosnál fog játszani.

— **Több újdonságot** kéziratok halmaza
miatt kénytelenek voltunk következő szá
munkra hagyni.

Közgazdaság.

„New-York életbiztosító társaság.” A New
York életbiztosítási társaság 1887. évi jelen
téséből közöljük a következőket: A társaság
az 1887. évvel fennállásának 43 évét töltötte
be és ez esztendőben is haladást tőn. A társ
ság bevételai 1887 évben 114.228.510 frankra
emelkednek, szemben 99.661.590 frankkal
az 1886 évben. Az aktívák 430.561.901 frankra
ragznak szemben 390.871.182 frankkal a
megelőző esztendőben. A passzívák 396.089.387
frankot tesznek szemben 348.095.339 frankkal
az 1886 évben. Az aktívák maghaladják a
passzívákat 61.396.006 frankkal, vagy a meny
nyiben e többlettől a halmazati nyeremény
alapot levonjuk 34.471.813 frankkal. A New
York 1887 ben kifizetett a biztosítottaknak
49.416.229 frankot, szemben 39.538. 119 frank
kal 1886-ban. Az új biztosítások 553.228.221
frkra ragtak, vagyis 112 millióval többre
mint 1886-ban és 198 millióval többre mint
1885-ben. A fennálló biztosítások, 252 millióval
növekedtek és jelenleg 1.860.185,115 frankra
ragznak.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.

Weisse Seidenstoffe von 65
kr. bis fl. 11.40 per Meter (ca. 120 Qual.)
versendet roben- und stückweise zollfrei
das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k.
Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend.
Briefe 10 kr. Porto.

Lakások berendezéséhez
butorkelméket,
szőnyegeket,
ágy és asztaltakarókat,
plaplan és matrácokat,
függönyöket,
legnagyobb választékban ju
tányos szabott árakon ajánl
Kunz József és Társa
c z é g.

Elköltözés folytán
igen jó karban levő még alig
használt szép butorok
igen olcsó árban
eladóok.
Tudakozhatni a kiadóhivatalban.

1888-iki mindenféle
friss töltésű ásvány és gyógyvizek
továbbá
szobapadló és parquet lagok,
parquet papirok, melyek egyszerűen forró
enyvel a padlóra fölragasztandók, oly
tartósak, hogy csak legyalulással lehet
eltávolítani.
Valamint
Olajban törött különféle kész festékek kaphatók
VARGA LAJOS
fűszer kereskedésében.

Mindenemű
száj- és fogbajokat
kezel, valamint
odvas fogakat
és
fogtöveket
(fájdalom nélkül érzéketlenítés által)
távolít el,
fogakat tőm és műfog betéteket
eszközöl
Dr. TIIANYI SÁMUEL
rendelő óráiban (reg. 8—9-ig,
d. u. 2—4-ig.

Kerestetik
egy jó házból való
gyakornok
egy helybeli könyv- és pa
pir kereskedésbe.
Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Megérkeztek
a legújabb divatu tiszta gyapjuból készült
tavaszi és nyári

gyapjúszövővétel

melyek finomság és tartósság tekintetében
minden más kül- és belföldi gyártmányt
felülmúlnak.
A n. é. közönség minél tömegesebb
látogatását kéri
BIEDERMANNÉ. és FIA
a „BRASSÓI“ posztógyártmányoknak
kizárólagos elárúsítói,
hol egyszersmind miként a múlt évben,
ugy ez idő szerint is a raktáron lévő kül
földi gyapjúszövővétel tetemesen leszáll
tott árak mellett árusítottak el, ugy
hogy már
2 frt 90 krért
egy egész öltönynek való brünni gyapju
szövet kapható.

New-York életbiztosító társaság
FÜGGYŰNKSÉGE.
Folyó évi Május hó 1-től
irodám a t
N.-Várad utca 2125. sz. (Reichmann
ur házába,
helyeztem át.
BÉCHERT MANÓ
termény tizlet.

